

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

20 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610 - 17072455
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**MARDİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN GEORGE ASLANIN
TBMM 7/42609 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

7/42609
GK 132

SORULAR

Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Budaklı (Kerşaf) Mahallesi'nde, köy yerleşim alanının hemen girişinde hayvan pazarı, mezbahane ve taş ocağı yapılmak istenmektedir. Söz konusu proje, köy halkının tüm itirazlarına rağmen kayyım idaresindeki Mardin Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilmeye çalışılmaktadır.

31 Mart 2024 seçimlerinin ardından Belediyeyi kayyım yönetiminden devralan Devrim Demir ve Ahmet Türk Eşbaşkanlığı, halkın itirazlarıyla projeyi durdurmuş ancak 4 Kasım 2024'te Mardin Büyükşehir Belediyesinde 3. kayyım devrinin başlatılmasıyla, mezkûr çalışma yeniden gündeme alınmış ve alanda kazı çalışmalarına başlanmıştır.

Proje alanı, köyde hayvancılıkla geçinen yurttaşların tek geçiş güzergâhı üzerinde yer almakta olup, bu yönüyle köyün ekonomik ve sosyal yaşamını doğrudan tehdit etmektedir. Ayrıca söz konusu alanın geçmişte köy tüzel kişiliğinin mülkiyetinde olduğu ancak 6360 sayılı Büyükşehir Yasası ile birlikte hali arazi olarak kaydedildiği, bu durumun ciddi mağduriyetlere sebep olduğu tarafımıza aktarılmıştır.

Köy halkı ayrıca, projenin çocuklar başta olmak üzere tüm yurttaşlar ve ekosistem üzerinde sağlık, çevre ve yaşam hakkı bakımından ağır sonuçlar doğuracağını ifade etmekte; toz, gürültü ve çevre kirliliği risklerine dikkat çekmektedir. Ancak tüm bu itirazlara rağmen projenin sürdürülmek istenmesi ise halkın iradesinin yok sayıldığını ve açıkça karar alma süreçlerinin dışında bırakıldıklarını göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Söz konusu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci işletilmiş midir? İşletilmiş ise kararın türü (ÇED Olumlu / ÇED Gerekli Değildir) nedir?
- 2- Proje aşamasında halkın katılımının olduğu ve halkın projeye dair olumlu/olumsuz eleştirilerinin alındığı toplantılar yapılmış mıdır? Yapıldıysa ne zaman, nerede ve kaç kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir?
- 3- Projenin yerleşim alanına yakınlığı dikkate alınarak hava kalitesi, gürültü ve atık yönetimi açısından etki analizi yapılmış mıdır?
- 4- Taş ocağı faaliyetinin yaratacağı toz emisyonu ve titreşim etkilerine ilişkin ölçüm ve öngörüler nelerdir?
- 5- Mezbahane ve hayvan pazarı faaliyetlerinin yaratacağı biyolojik atık ve koku kirliliğine karşı hangi önlemler planlanmıştır?
- 6- Proje köy yerleşiminin girişinde konumlandırılmadan evvel alternatif yer arayışlarında bulunulmuş mudur? Budaklı Köyü girişinin tercih edilmesinin sebebi nedir?

- 7- Bakanlığınıza bu projeye ilişkin iletilmiş itiraz ve şikâyet sayısı kaçtır? Bu başvurulara verilen yanıtlar nelerdir?
- 8- Tüm bu hususlar dikkate alındığında, projenin yeniden değerlendirilmesi veya durdurulması gündeminizde midir?

CEVAPLAR

Mardin Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Midyat İlçesi'nin Budaklı Mahallesi 106 ada, 3 parselde gerçekleştirilmesi planlanan "Mezbaha (20 Adet/Gün Büyükbaş, 250 Adet/ Gün Küçükbaş Hayvan Kesimi) ve Canlı Hayvan Pazarı" projesi için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında Proje Tanıtım Dosyası Mardin Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'ne sunulmuş olup, Proje Tanıtım Dosyası (PTD)'nda projenin çevreye etkileri hususunda tüm önlemler kapsamında taahhütler alınmıştır. "Mezbaha ve Canlı Hayvan Pazarı" projesine ait PTD'de proje alanının yürürlükteki imar planlarında "Belediye Hizmet Alanı (Mezbahane-Hayvan Pazarı-Hayvan Barınağı)" kullanımında bulunması ve ulaşım açısından uygun bir lokasyonda değerlendirilmesi nedeniyle alternatif yer seçimi çalışmasına gidilmediği belirtilmiştir. Ayrıca Midyat ilçesi ve yakın çevresindeki kesimhane ihtiyacının karşılanması, hayvancılık sektörünün desteklenmesi ve alanın hammadde temini ile pazara ulaşım bakımından stratejik konumda olduğu ifade edilmiştir.

Taş Ocağı projesinde ise madencilik faaliyetlerinin mevcut maden rezervinin bulunduğu alanlarda gerçekleştirilebilmesi nedeniyle klasik anlamda yer alternatifinin bulunmadığı; ruhsat ve rezerv koşulları dikkate alınarak alanın seçildiği PTD'de beyan edilmiştir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda; Mardin Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından 20.05.2026 tarihinde "Ek-2 kapsamında "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu" kararı verilmiştir.

Proje Tanıtım Dosyasına (PTD) <https://eced-duyuru.csb.gov.tr/eced-prod/duyurular.xhtml> veya <http://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/59671> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

Şerzer İnşaat Hafriyat Anonim Şirketi tarafından Midyat İlçesi'nin Budaklı Mahallesi, ER:3521213 ve İR:202500265 numaralı ruhsat alanında gerçekleştirilmesi planlanan "II-B Grubu Dekoratif Taş Ocağı ve İşleme Tesisi" projesi için ise 04.06.2026 tarihinde Proje Tanıtım Dosyası ile Mardin Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'ne başvuru yapıldığı, 09.06.2026 tarihinde İl Müdürlüğü teknik personelleri tarafından ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş talep edildiği, kurum görüşleri henüz tamamlanmadığından ÇED inceleme ve değerlendirme sürecinin devam etmesi nedeniyle proje hakkında herhangi bir ÇED kararı verilmemiştir.

Diğer yandan Mezbaha (20 Adet / Gün Büyükbaş, 250 Adet / Gün Küçükbaş Hayvan Kesimi) ve Canlı Hayvan Pazarı" projesine verilen Ek-2 Kapsamında "ÇED Olumlu" kararının hukuka ve mevzuata aykırı olduğu ileri sürülerek söz konusu kararın iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle Mardin 2. İdare Mahkemesi'nin 2026/354 Esas sayılı dosyasında dava açılmış olup, yargılama süreci devam etmektedir. Dosya'da henüz yürütmenin durdurulmasına ilişkin kesinleşmiş bir karar Mardin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne ulaşmamıştır. Bu kapsamda "Mezbaha ve Canlı Hayvan Pazarı Projesi" için verilmiş bulunan "ÇED Olumlu" kararı yürürlükte dir.

Her iki proje de ÇED Yönetmeliği'nin Ek-2 listesi kapsamında Proje Tanıtım Dosyası üzerinden seçme-eleme usulüne tabi projelerdir. Bu süreçte, Ek-1 projelerinde öngörülen usulde halkın katılımı toplantısı düzenlenmesine ilişkin bir hüküm bulunmadığından halkın katılımı toplantısı yapılmamıştır.

Bununla birlikte, her iki proje için ÇED süreçleri başlamadan önce vatandaşlar tarafından Midyat Kaymakamlığı aracılığıyla bir başvuru yapılmıştır. Başvurunun incelenmesi kapsamında yerinde inceleme gerçekleştirilmiş; söz konusu tarihte sahalarda faaliyete başlanmadığı ve çalışmaların planlama aşamasında olduğu tespit edilerek başvuru bu doğrultuda cevaplandırılmıştır. İl Müdürlüğüne vatandaşlar tarafından doğrudan yapılmış ayrıca bir yazılı başvuru bulunmamaktadır.